

ACC. N:R **M. 9388**: 1-57.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Johanna Jönsson*
Härad: *Järvestad* Adress: *Bre. 21 Tömmarp*
Socken: *Tömmarp* Berättat av: *Johanna Jönsson*
Uppteckningsår: *1944* Född år *1889* i *L. E. Olof*

Konkreta julseder

L. u. F. 34.

Hemmet började 1914. Några traditioner kan jag inte direkt tala om men vi har ju på vårt lilla sätt firat den stora lördagen.

Varje år har helgen börjat med klangen från församlingens kyrkans klockor på julaftonen. Och vi har tagit för sed att hand i hand gå ut på trappan och lyssna. Tygsta stå vi var och en med hjärtat fullt av undran och glädje. Bång Bång ljuder klockorna och sålsta tykes vinden sänka sig över jorden, skymningen kommer och ljus efter ljus tänker man om i hus och huse. Vi går så in hand i hand, nu är det jul, God jul till alla. Inne ha vi ljus i alla ljusstakar, granen är färdig klädd och full av ljus.

I många år har vi tagit för vana att under sommaren på vandringar i naturen plöja med hand några vackra grässtrån och blommor som går att torka, ett röd här till kornax där, lite kaffegräs på stranden, lite mossor på kisten, ljung plöjd på heden

vid mitt barndomshem. Så där jul blandar jag detta med
färra och gräns och ljus till en vordslekoration, där varit
lilla stäm till oss så levande och talbar till oss sitt
egentliga språk. Så har vi små ullgarnstomtar, de har följt
oss alla år dom kryper fram bakom tavlor o gardiner, under
mattor m. fl. ställen och vi tycker oss se hur dom vänligt
nickar emot oss.

Så samlas vi alla i huset och jag tänker granna
och låter höra en bön, och vi sjunger vi gemensamt en jul-
sång. Så dricker vi fram vår lutfisk och risgödet med mandel
i. Veckan före jul går vi och talar om Tomten, den
sagan kom till då barnen var små och de började undra
varifrån Tomten kom ifrån, då berättade jag att han kom
från Smålandsstergården och för varje dag tog han längre
steg för att komma när till oss julaften. Så gick han än
i dag, och vi ser hur han kommer i snö och slask. Så
äntligen julaften knackar Tomten på vår dörr, någon
av oss går för att öppna, men han skall ju till oss

många hem så kan himlen bara ställa korset vid vår dörr men vi får aldrig se honom riktigt.

Så går vi tidigt till säng på kvällen. Juldagsmorgonen skall vi tidigt upp: kl. 2 och 2 skall tändas och ställas i fönstren samt ljusen i vår lilla minnabukett. Så samlas vi kring granen och sjunga gemensamt julsånger: "Var hjärtat skönt morgontid". Så börjar kyrkklockorna ringa. Någon av husets medlemmar stannar hemma för att se till ljusen och de övriga går i kyrkan som är från år gammal av levande ljus.

När vi så kommer hem, dricker vi fram all slöja julmat till frukostbordet och stundtals kaffet får inte saknas. Till slöja matbord och annat bord såsom vetebröd, skinka, mandelmussler, pepparkakor och mjuka kaffekaker. De senare ären har ju förhöjdt antalet kakesorter mest framman för på grund av ransonering. Och hela juldagen följande lunch och fridfullt.

På kvällen dricker vi julekrog och äter jul-

gitter, kramblande karaveller. Då framkommer det mötte-
gissningar av alla de slag. T. ex. Min giss lunker i skogen
min lunker efter, vilket träd ligger den under. Eller här
kommer en herremann kamlandes och skamlandes hur
många betjänter har han. Eller Anders: en sparris han
skall bli min man, i hur många år. o. s. v. Då tänker
vi att ljus för övrigt sitter vi i skymning, tärer,
sjunger o berättar för varandra och den som vill gå går
att sova.

Men varken och jag vi sitta i det längsta för
det här är den skönaste stunden i vårt liv. Vi förs
för varandra vackra dikter och vi sjunger o spelar.
Och helst vilja vi inte bli störda av utomstående
denna kväll. Men redan när juldagarna äro över bliva
vi glöda för påskning av staket och vännor. När reser
vi qvinn bort och vi är det inte vi mycket kvar av
julen.

Så har vår kända jul varit i många år men

15
tiden står ej stilla. Barnen har rest bort var och en
tills sin gifning. De senare jularna har vi varit skilda
ut. Men här hemma portätter jag med julen så som det
var då barnen var hemma och vore små. För så
ser barnen sin barndomsjul och jag tror att för dem
är det en stark förankring under alla livets skiften
att tänka tillbaka på allt vad som var där så klart
under barndomstiden. Och jag tänker mitt ljus i minnes-
buketten, tager fram min psalmbok och alla porträtt
av familjen, alla många varera minnen och firar
julen så ~~gott~~. som vi all tid har firat den